Bertus Boefoe en andere verhalen

bron
Bertus Boefoe en andere verhalen. Stichting KBF, Paramaribo 2000

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/_ber009bert01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

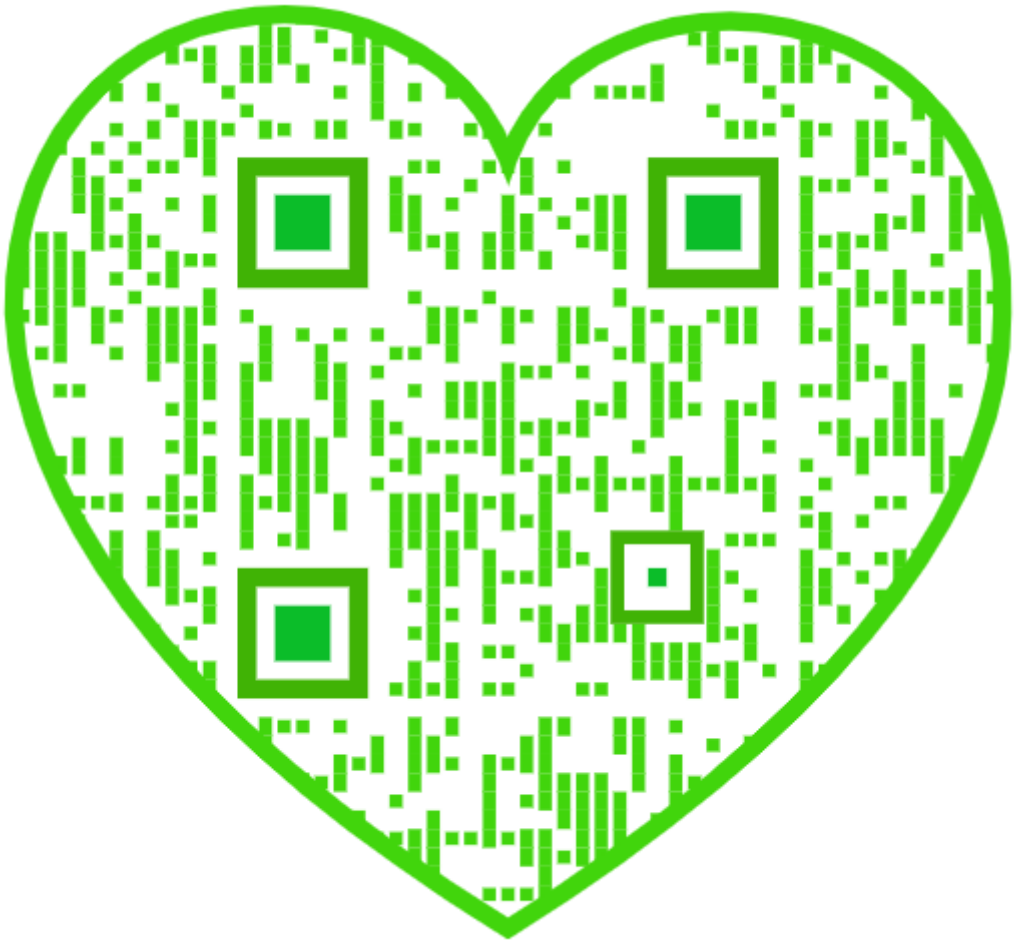

Voorwoord

Proficiat Suriname! Met de uitgave van deze verhalenbundel is een bijzondere mijlpaal bereikt. Drie verschillende organisaties, de Stichting Projekten Protestants - Christelijk Onderwijs Suriname, de Stichting Educons en de stichting Sranan Kolibri, die onder andere activiteiten ontplooien om het lezen in Suriname te bevorderen, hebben de handen in elkaar geslagen en een gezamelijk project uitgevoerd om niet alleen het lezen, maar ook het schrijven en illustreren van Surinaamse verhalen te bevorderen.

Hier is het resultaat: Vijf Surinaamse kinderverhalen geschreven en geillustreerd door 'jonge' Surinaamse kunstenaars, gebundeld tot een aangenaam boekje!

We danken hierbij allen die hebben deelgenomen aan de uitgeschreven nationale kinderverhalenwedstrijd en allen die dit project hebben ondersteund!

Voor het publiceren van deze verhalenbundel heeft de organisatie donaties ontvangen van Köpcke Trading, Subema, KPMG, Drukkerij Alberga en Stichting Educons.

Wij hopen dat deze verhalenbundel zijn weg zal vinden naar vele gezinnen in Suriname en dat het de eerste is in een reeks van uit te geven Surinaamse verhalen!

Paramaribo, november 2000

Stichting Projekten Protestants
Christelijk Onderwijs Suriname

Stichting Projekten Protestants Christelijk Onderwijs Suriname

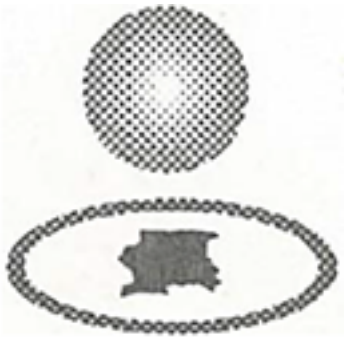

Stichting EDUCONS

Stichting EDUCONS

Stichting Sranan Kolobri

Stichting Sranan Kolobri

Avontuur bij de grote rivier

De ochtend brak aan. Langzaam verdween de schemering en maakte plaats voor de zon, die met haar stralen de bomen en de planten verwarmde. De dauw-druppels glinsterden als zilver op de bloemen. Hier en daar klonk het vrolijk gefluit van de vogels. De dieren van het kleine bos werden langzaam wakker.

Zo ook Bertus Boefoe. Bertus woonde onder de grote boom, dichtbij de kreek. De andere dieren van het bos mochten hem allemaal heel graag. Bertus was altijd vrolijk en hij stond altijd klaar om te helpen waar het nodig was.

Bertus rekte zich flink uit en gaapte luidruchtig. Hij wentelde zich om en rekte zich nogmaals uit. Hij draafde naar de kreek en sprong erin. Heerlijk was dat! Het frisse water deed hem goed. Daar werd hij klaarwakker van.

Bertus spartelde lekker in het water. Hij zou later naar verse bladeren zoeken voor het ontbijt en daarna.....

'Bertus, Bertus', klonk het opeens. 'Bertúúúúúúúús, waar ben je?'

Voordat Bertus kon antwoorden klonk er een luid geklapper en een grote vogel met een lange snavel vloog laag over het water. Het was Willy Warrel, de beste vriend van Bertus. Willy was heel opgewonden en zijn kop was helemaal rood. Zweetdruppeltjes liepen langs zijn snavel naar beneden.

'Wat is er aan de hand, Willy?', vroeg Bertus geschrokken.

'Alarm, alarm', schreeuwde Willy, 'Het water.....,

we moeten het bos redden, iedereen waarschuwen.....we moeten..... .....!'

Buiten adem probeerde Willy zijn vriend uit het water te trekken. Bertus liet zich echter niet opjagen. Hij kende Willy al een hele tijd en wist dat als die opgewonden was, het niet zo makkelijk was om met hem te praten.

Terwijl hij uit het water kwam, zei hij op rustige toon:

'Kalm aan, Willy, kalm aan. Vertel mij nou eens rustig wat er aan de hand is.' De stem van Bertus kalmeerde Willy enigszins. Bertus liet zich neervallen in het zand en Willy kwam naast hem staan. Hij begon te vertellen:

Willy was in het weekend helemaal naar de grote rivier gegaan. Hij was zijn oom, Laddie, gaan opzoeken. Het was een hele tijd geleden dat hij hem voor het laatst gezien had. Oom Laddie was een mooie grote ibis met prachtige rode veren. Zo herinnerde Willy zich namelijk zijn oom.

'Wat schrok ik toen ik hem weer zag, Bertus', zei Willy.

'De veren van oom Laddie zijn helemaal grijs geworden en hij ziet er oud en ziek uit.'

'Wat is er met u aan de hand?' vraag ik. 'Bent u ziek?'

Oom Laddie schudt verdrietig zijn hoofd. 'Nee, jongen', zegt hij moeizaam.

'Kom mee, ik zal je wat laten zien.'

Hij brengt mij verder langs de rivier. We komen bij een grote open plek en ik zie een kamp langs de rivier. Ik kijk nog beter en zie ook een groepje mens-mannen druk bezig in de rivier.

'Wat doen ze?', vraag ik nieuwsgierig.

'Ze zoeken naar goud', antwoordt oom Laddie.

‘Goud?’, vraag ik verbaasd. ‘Wat is dat? Is het iets om te eten? Ik lust daar ook wel wat van’. Terwijl ik dat zeg, voel ik mijn maag rommelen. Ik had de hele ochtend niet gegeten.

Oom Laddie lacht. ‘Nee, Willy, kijk eens goed.’

Ik kijk naar de richting die oom Laddie aanwijst. Ik zie de mens-mannen kleine gele steentjes uit het water halen.

Het rivierwater wordt er troebel en geelbruin van.

‘Dat is goud’, zegt oom Laddie. ‘Zo worden de steentjes door de mens-mannen genoemd. Kom mee, dan zal ik je nog meer laten zien.’

Samen vliegen we verder, stroomafwaarts. De hele rivier is troebel. De planten en bomen die langs het water staan zien er vreemd uit. Als we dichterbij komen zie ik dat de bladeren ook een gele tot grijze kleur hebben.

‘Het bos is ziek, Willy, de bomen sterven af’, zegt oom Laddie. ‘Ook de dieren, de vogels en de vissen. Kijk maar naar mijn vleugels. Die zijn helemaal grijs geworden.’

Ik kijk hem geschrokken aan.

‘Ja, Willy’, vervolgt oom. ‘Het komt allemaal door het water. Het water wordt vergiftigd, doordat de mens-mannen de gele steentjes eruit halen. Hierdoor wordt het water troebel en iedereen die ervan leeft, zoals wij vogels, de andere dieren, de vissen, de bomen en planten, wordt er ziek van.’

‘Dat vind ik heel erg. Gelukkig hebben wij in het kleine bos schoon water in de kreek’, zeg ik opgelucht.

Oom Laddie schudt vol medelijden zijn kop. ‘Denk eens goed na, Willy’, zegt hij. ‘De kreek krijgt water van de grote rivier. Als het water van de rivier niet gezond is om

te drinken, zal dit water ook in jullie kreek terechtkomen. En in alle andere rivieren en kreken van het hele land.'

'Ja, dat is waar', denk ik geschrokken. 'Daar heb ik niet aan gedacht.'

'Wat kan ik doen, oom', vraag ik opgewonden. 'Hoe kan ik het bos redden?'.

'Ga terug naar het kleine bos', zegt oom Laddie.

'Waarschuw de dieren en vertel hen wat je hier gezien hebt.'

Buiten adem besloot Willy zijn verhaal. Met grote ogen had Bertus geluisterd. Nu begreep hij hoe het kwam dat Willy zo opgewonden was. 'We moeten snel iets doen, Willy, voordat het te laat is. We zullen alle dieren bijeen roepen voor een vergadering. Zo gezegd, zo gedaan.

Alle dieren kregen een uitnodiging om nog dezelfde middag bij de grote boom bij de kreek te komen. Precies om 5 uur waren alle dieren aanwezig. Iedereen was nieuwsgierig naar hetgeen Bertus en Willy te vertellen hadden.

De vissen waren ook aanwezig en sprongen af en toe uit het water om niets te missen.

De twee vrienden vertelden hun verhaal aan de andere dieren. Toen ze klaar waren, vlogen, renden en schreeuwden de dieren opgewonden door elkaar.

'Wat moeten we doen, wat moeten we doen?', riep konkoni. 'Moeten we verhuizen?', zei aboma verschrikt.

Bertus kalmeerde de dieren en zei dat er naar een oplossing gezocht moest worden. Fluisterend overlegden de dieren wat ze zouden doen. Af en toe klonk er een gegiechel met tussendoor een luide lach. De dieren hadden

veel plezier en vergaten hun schrik. Ze verheugden zich op de uitvoering van hun plan. De dieren waren tot laat in de nacht bezig. Toen ze eindelijk hun slaapplaatsen opzochten, waren ze heel tevreden.

De zon was nauwelijks opgekomen, of enkele dieren, waaronder aboma, konkoni, tigri en kaaiman, hadden zich reeds verzameld onder de grote boom. Dit groepje zou onder leiding van Bertus en Willy een tocht maken naar de grote rivier. Een paar vogels waren reeds vooruit gevlogen om oom Laddie te melden dat ze eraan kwamen. Na een reis van enkele uren kwamen de dieren aan bij de grote rivier.

Ze werden opgewacht en verwelkomd door oom Laddie die heel blij was met hun komst. Bertus vertelde hem in het kort wat hun plan was en oom Laddie wreef van plezier zijn vleugels tegen elkaar.

'Kom mee, vrienden', riep hij, 'Ik breng jullie naar de plaats waar de mens-mannen bezig zijn'. De dieren konden met hun eigen ogen zien wat er allemaal gebeurde met het water. Nadat ze de plaats goed bestudeerd hadden, gingen ze met oom Laddie mee naar huis. Daar aangekomen had zijn vrouw, Emma, voor elk van hen een heerlijke maaltijd klaargemaakt. De dieren genoten van het eten en konden daarna een beetje uitrusten en kennismaken met de andere dieren van de grote rivier. In de avonduren zouden ze met behulp van die dieren hun plan uitvoeren.

Zo gingen de uren voorbij.

Bij het vallen van de avond trokken de dieren naar het kamp van de mens-mannen. De lichtkevers wezen de weg.

Bij het kamp aangekomen gaf Bertus nog enkele instrukties. De dieren splitsten zich in drie groepen.

De groepen stonden onder leiding van Bertus, Willy en oom Laddie. De meeste mens-mannen sliepen reeds, enkelen zaten te kaarten en twee hielden de wacht. De dieren omsingelden het kamp en wachtten op het afgesproken signaal. Bertus hief zijn poot op waarop Willy een schril gefluit liet horen. Bij het horen van dit geluid stormden de dieren massaal op het kamp af. Onder luid gebrul en geroffel. Het hele kamp was in rep en roer. De mens-mannen wisten niet wat hen overkwam. In paniek renden ze heen en weer.

'Het bos is dol geworden.', schreeuwde één van hen.

'We moeten weg van hier.', gilde een ander. De mens-mannen hadden geen andere keus dan te rennen naar de rivier waar hun boten lagen. De buitenboordmotoren werden gestart. De mannen lieten alles achter. Hun gereedschappen, hun voedsel, kledingstukken en zelfs het goud. Het was te gevaarlijk voor hen geworden. Nee, hier kwamen ze nóóit meer terug.

De dieren keken de mens-mannen na. Nadat de laatste boot verdwenen was, barstte het feest los. Juichend sprongen de dieren op en neer. 'Ze zijn weg, ze zijn weg!' Zelfs de bomen en planten stonden fier rechtop. Ze hadden nieuwe kracht gekregen.

Het bos, de rivier en de dieren waren gered. De dieren van de grote rivier bedankten Bertus en zijn vrienden voor hun hulp. Er zou nog veel gedaan moeten worden om het bos te herstellen. En daar zouden ze allemaal voor zorgen.

Langzaam verdween de maan en maakte plaats voor de

zon. Een mooie dag was op komst. Bertus en zijn vrienden maakten zich gereed om naar huis terug te keren.

Daar wachtte iedereen vol spanning om te horen hoe het avontuur was afgelopen. Oom Laddie en tante Emma namen afscheid van hen. ‘Dank je wel voor jullie hulp’, zei oom Laddie. ‘We zullen nooit vergeten wat jullie voor ons gedaan hebben.’ Tante Emma had nog wat lekkers voor onderweg. Ze namen afscheid van elkaar en vol goede moed gingen de dieren terug naar het kleine bos bij de kreek.

Tai wan sakanjisa na a amandrabon

Er was eens een vrouw die twee zonen had. Twee leuke kleine jongetjes had ze. De één was vijf de andere twee. Elke dag vroegen de jongetjes aan hun moeder: ‘Mama waar is papa? Wanneer komt hij terug? Mama je jokt no? Elke dag zeg je morgen, morgen, morgen.’

De vader was op zekere dag opeens weg uit hun midden.

Terwijl de jongens sliepen was hij opgepakt door de politie. Hij had geld gestolen van zijn baas, die hem totaal vertrouwde. Toen de baas het geld in de brandkast tjekte, was het veel te weinig. Bijna één miljoen was weg.

De vader had het geld gestolen en met vrienden opgemaakt. De moeder wist niet wat ze aan de kleine jongens moest zeggen. Ze had trouwens veel verdriet. Ze scheepte de jongens in het begin met hun vragen af en ze zei: ‘Hij komt morgen’. Maar na twee weken verbood ze de jongens nog naar hun vader te vragen. ‘Jullie moeten me niets van papa vragen, hij is weg. Gewoon weg, jullie hebben een stoute papa’. Nooit ging ze naar de gevangenis om de man op te zoeken. Ze was verdrietig, maar vooral ook boos op hem. Waarom had hij geld gestolen? Om op te maken met vrienden? Om sopie te drinken?. De moeder kan het niet bespreken met haar jongetjes. Ze waren nog te klein.

Ze zorgde wel goed voor ze. Nu werkte ze zelf om wat geld te verdienen. Elke morgen verkocht ze 100 kranten: 100 De Ware Tijd. En ook elke middag verkocht ze 100 kranten: 100 De West.

De man had in de gevangenis dubbel verdriet. Ten eerste had hij spijt van wat hij gedaan had, ten tweede miste hij zijn huis met vrouw en kinderen, maar hij kon het niet aan zijn vrouw zeggen, want hij zag haar nooit. Hij stuurde een boodschap met een tante die hem weleens ging bezoeken. Maar zijn vrouw antwoordde: ‘Ik heb geen tijd voor hem hoor tante, ik moet werken om geld te verdienen. Wat heeft hij met het geld gedaan tante?’ vroeg ze. ‘Ik wil zijn gestolen geld niet, want toen hij het had heeft hij niet aan ons gedacht. Hij heeft pret gemaakt met zijn vrienden. Laat hij aan zijn vrienden blijven denken hoor, tante’. Een dominee en een pater gingen weleens met de man bidden en ook gewoon babbelen.

Eens zei de man aan de pater: ‘Zeker denkt mijn vrouw dat ik altijd een dief zal blijven. Nee hoor pater ik heb een fout gemaakt, maar u kunt mij geloven. Het zal niet meer gebeuren. Nooit meer kom ik hier!’

De pater ging naar het huis van de vrouw om voor de man te pleiten. ‘Hij heeft echt spijt hoor mevrouw’, zei de pater. Hij heeft al genoeg straf gehad. U moet hem echt gaan opzoeken hoor. Hij verlangt naar u en de kinderen. U moet hem vergeven’. De vrouw keek alsmaar naar de grond terwijl de pater sprak. Ze gaf geen antwoord. Ze was vastbesloten. Ze wilde de man niet meer zien.

Ze was boos en teleurgesteld in hem.

Intussen verstreek de tijd. De man speelde 's avonds dam en mens erger je niet met de andere gevangenen. En als tien uur de lichten uitgingen vond hij het zo onprettig.

Hij zei eens: ‘Al krijg je driemaals daags gratis eten en al mag je spelletjes doen en teevee kijken, een gevangenis is geen pretje. Een mens moet vrij zijn. Maar hier wordt alles voor je bepaald.’

Toen zowat drie en een halve maand verstreken waren van de tijd die hij moest uitzitten, begon hij een beetje vrolijk te worden. Vier en een halve maand straf had hij totaal gehad. De rechter had gezegd: ‘Eigenlijk is het veel meer wat u zou moeten krijgen, maar omdat het de eerste keer is en ook omdat u kleine kinderen heeft, kijk ik deze keer een beetje door de vingers. Maar als u weer zoiets doet zult er jaren zitten.’

Elke dag keek de man op een kalender: nog 30 dagen, nog 29 dagen, nog 28 dagen.

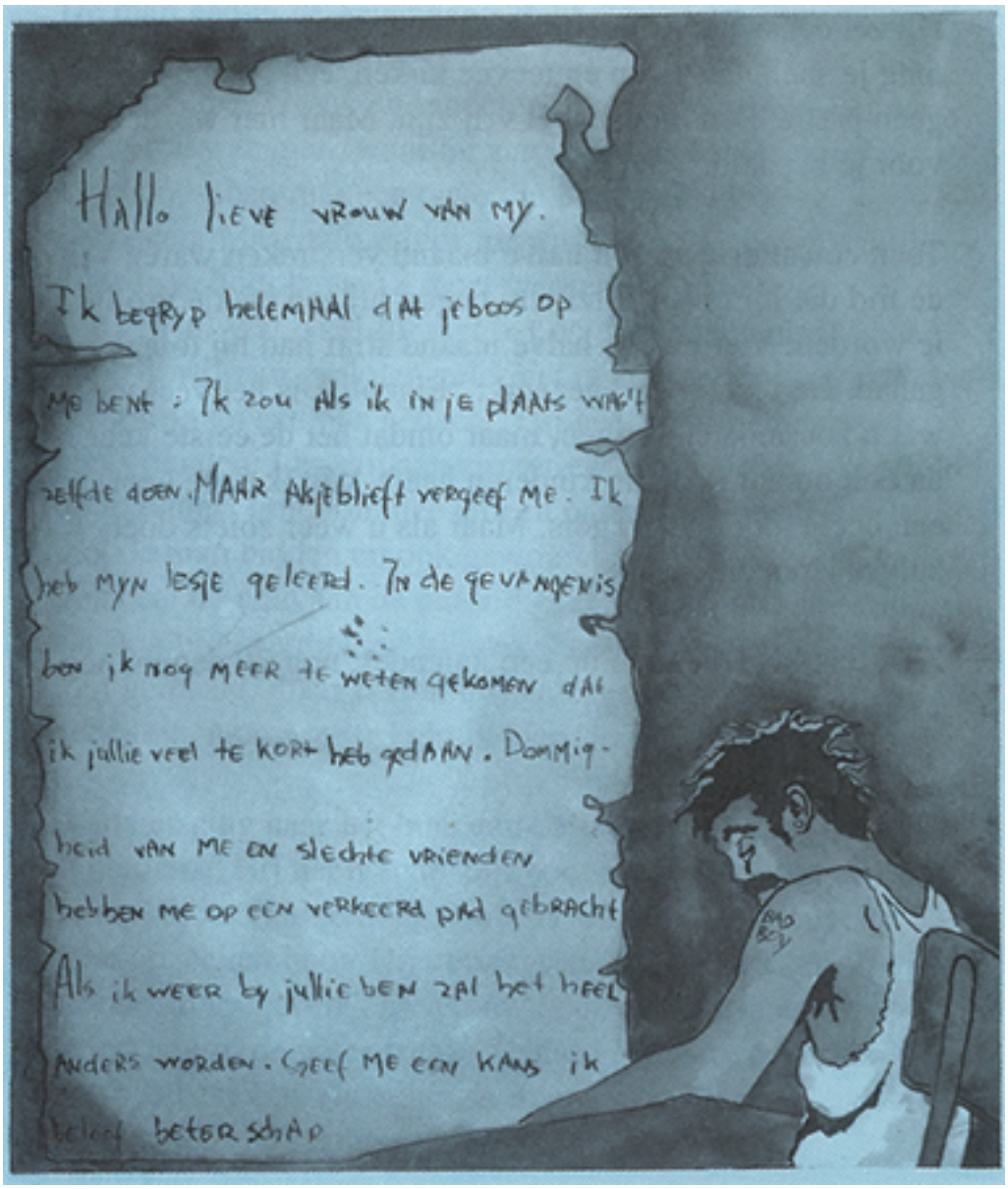
Hallo lieve vrouw van my.
Ik begryp helemaal dat je boos op
me bent : Ik zou als ik in je plaats was't
zelfde doen. MAAR Alsjeblieft vergeef me. Ik
heb myn lesje geleerd. In de gevangenis
ben ik nog meer te weten gekomen dat
ik jullie veel te kort heb gedaan. Dommig-
heid van me en slechte vrienden
hebben me op een verkeerd pad gebracht
Als ik weer by jullie ben zal het heel
anders worden. Geef me een kans ik
belaf beter schap

Hij besloot een brief te schrijven:

‘Hallo lieve vrouw van mij.

Ik begrijp helemaal dat je boos op me bent.

Ik zou als ik in je plaats was het zelfde doen.

Maar alsjeblieft vergeef me. Ik heb mijn lesje geleerd. In de gevangenis ben ik te weten gekomen dat ik jullie veel te kort heb gedaan. Domheid van me en slechte vrienden hebben me op een verkeerd pad gebracht. Als ik weer bij jullie ben, zal het heel anders worden. Geef me een kans, ik beloof beterschap.’

P.S.: O ja, Elize.

Is dat oude gele hemd met die lange mouwen van mij er nog? Scheur een mouw of een vierkant lapje eruit en bindt dat aan die amandelboom op de hoek.

Als ik dat zie weet ik dat je me verwacht en dat je me vergeven hebt.

Sjorie

Op de dag van zijn vrijlating wilde de man al om half acht weg. Maar de cipier zei: ‘Kunt u niet tot elf uur blijven? De pater vroeg of ik u nog even wilde vasthouden. Hij wou nog even met u bidden en praten. De man wachtte en wachtte, de pater kwam pas om 12 uur. Het was half één toen de man de poort uitliep. Hij had een zwaar hoofd.

Hij liep strompelend naar een halte en zag niet eens dat het een schoolbus was waarin hij stapte. Al gauw merkte hij dat wel, want de kinderen lieten hem niet met rust. ‘Hé, meneer van welke school ben jij? Hoge school no?

Hé hij geeft geen antwoord. Lust je een broodje? Ik heb nog wat in mijn tas’. Van alles riepen de pesterige kinderen naar hem. Maar hij keek niet op of om en gaf geen antwoord. De jongens die op de laatste bank zaten vroegen aan een vlot meisje: ‘Wil jij naast hem gaan zitten en proberen hem aan het praten te krijgen?’

Het meisje ging. Ze bood hem brood aan. Hij schudde zijn hoofd. ‘Of rookt u? Sigaretten heb ik niet’. Hij schudde zijn hoofd, maar keek toch even op naar 't meisje’ ‘Ik zit in spanning’ zei hij ‘ik lust niets’. En hij vertelde zachtjes alles, alles wat hem overkomen was. En hij vertelde van de brief en de gele zakdoek en de amandelboom. Toen het meisje alles wist stond ze op, gaf hem een schouderklopje, veegde een traan weg en liep naar de jongens op de achterbank. Ze vertelde hun dat wat ze gehoord had.

Met ingehouden adem werd er geluisterd. En sommige van de jongens keken vol medelijden in de richting van de man. Voor je dacht, wist de helft van de bus de tori van de man en vertelde het door. Toen was het een poos stil in de bus, zo stil dat als de motor niet draaide je zeker een

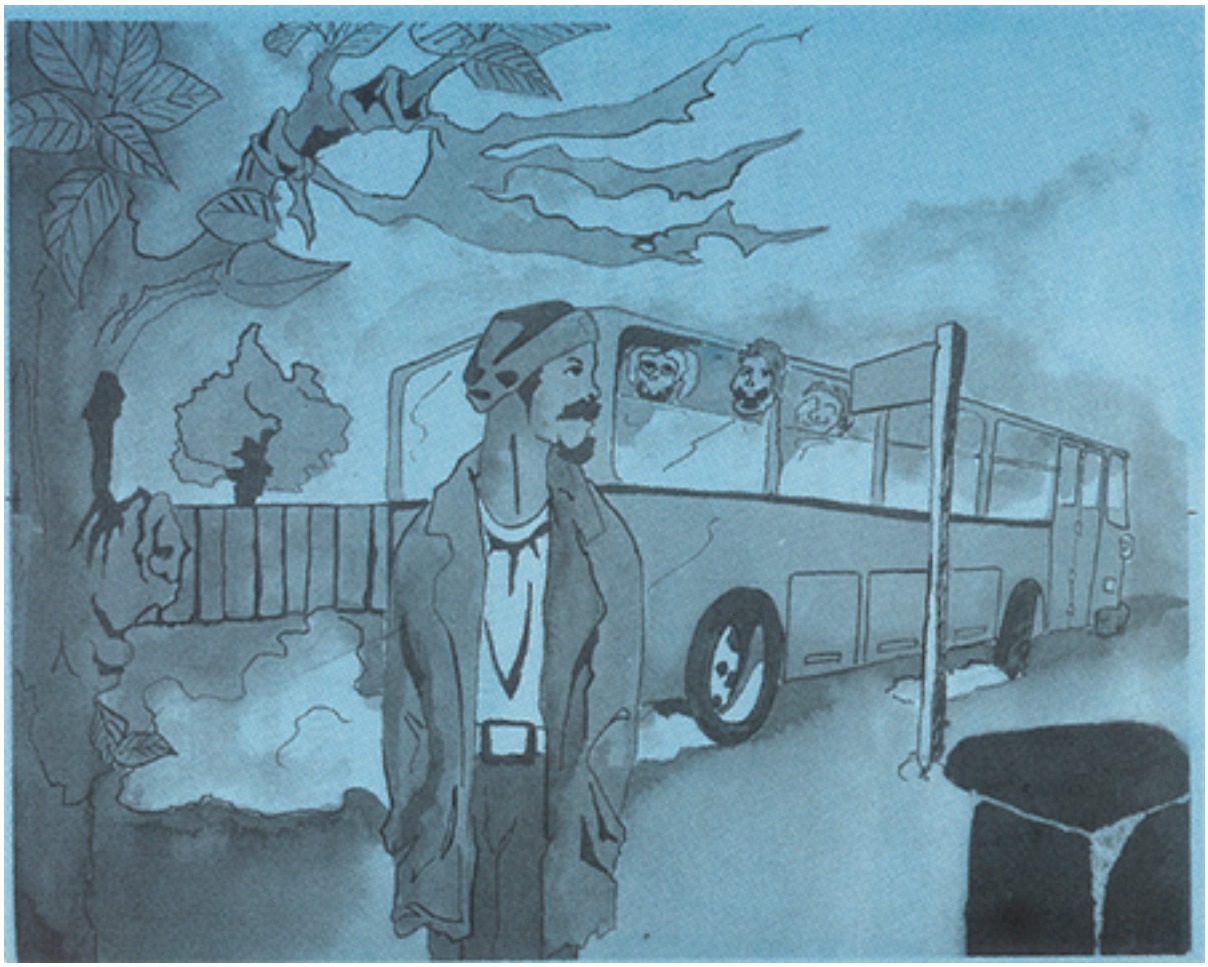

pindadop of een kri-kra zou kunnen horen. De stilte duurde niet lang. De amandelboom kwam in zicht.

Luid, luid gejuich en hoera-geroep lieten de kinderen horen. Niet één gele zakdoek was er, het gehele hemd was in reepjes geknipt en de amandelboom was ermee behangen. Allemaal gele reepjes, wat een uitnodiging!

De man liep waggelend van blijdschap de bus uit.

De jongens op achterbank begonnen spontaan te zingen:

‘*So tai wan sakanjisa na a amandrabon*
Wan geer sakanjisa.
Mi o kon nanga wan bus
en ef a anjisa de
mi o fen en switi fu de nanga yu
nanga un two pikin.’

Hoe Tariq de straat verliet

Het was drie uur 's middags en Tariq slenterde op straat. Hij had een kwartier geleden heerlijk gegeten, maar thuis wilde hij niet blijven.

De ruzies tussen ma en pa waren niet leuk en dan nog zijn ondeugende broertjes Svenn en Jörgen, die hij moest bezig houden wanneer pa en ma aan het ruziën waren.

Zijn ouders Karin en Vishal waren nog heel jong, maar ze hadden het toch klaar gespeeld een eigen huis te kopen; niet groot, maar wel heel gezellig. Tariq was 10 jaar oud en Svenn en Jörgen, een tweeling, 4 jaar oud. Bovendien was Karin in verwachting van haar vierde kind.

Jammer dat er steeds ruzie gemaakt werd. Vader Vishal hield er een heel moeilijke levensstijl op na.

Hij was vaak de deur uit, kwam dan heel laat en dronken thuis. Wat hem heel agressief maakte, was wanneer Ma hem erop wees dat hij zijn levensstijl zou moeten veranderen. Ook al deed hij dat niet terwille van zichzelf of van haar, maar dan wel in het belang van de kinderen, vond zij. Pa besteedde bitter weinig tijd aan de kinderen, terwijl Karin, hoe moeilijk het ook ging, zich bekommerde om het huishouden en haar kroost. Dit werd ma natuurlijk te veel en ze begon steeds weer te klagen. Tevergeefs, want pa stoorde zich niet aan haar geklaag, Tariq wel. Hij dacht er vaak aan hoe hij moeder kon helpen. Hij probeerde zoveel mogelijk te helpen met lichte werkzaamheden, daarna ging hij de straat op om wat

spelletjes te doen met enkele vriendjes. Hij ging vooral uit huis, wanneer pa thuis was en met schreeuwen begon.

Zelfs 's avonds laat als vader thuis kwam, bedacht hij een mogelijkheid om het huis te ontvluchten.

Tariq had dan niet zijn vriendjes waar hij naar toe kon, want tegen die tijd sliepen ze natuurlijk al. Hij kwam dan wel oudere jongens tegen, die 's avonds wat ontspanning zochten in één of andere bar, sportaangelegenheid of discotheek.

Terwijl Tariq zo voort liep bedacht hij dat hij nog zijn huiswerk te maken had. Maar ja, hoe kon hij nou zijn huiswerk afronden, terwijl vader en moeder zo tegen elkaar schreeuwden? Hij stopte en leunde tegen een boom aan. Hij vormde zich een beeld van hoe het zou zijn als pa en ma veel aardiger tegen elkaar waren. Langer dan een uur verstreek en Tariq had met zijn dromen niets bereikt.

Hij besloot toch maar naar huis te gaan. Toen hij thuis aankwam, renden Svenn en Jörgen hem jubelend tegemoet. Tariq moest erom lachen, maar tegelijkertijd voelde hij zich schuldig. Hij vond dat hij ze te vaak alleen liet, terwijl zij hem graag bij zich wilden. Hij nam ze bij de hand en gedrieën stapten ze het huis binnen.

Mama was in de keuken bezig het avondeten te bereiden en vroeg boos: ‘Tariq, waar was je de hele tijd, was je weer op straat aan het slenteren, daar woon je toch niet’? ‘Sorry, ma, ik ... ik..’.

‘Tariq, ik ... ik .. hoop niet dat je jouw vaders voorbeeld zal na volgen. Ga alvast het bad in. Het eten is klaar en ..

EDDIE'S
BAR

heb je je huiswerk al gemaakt'?

'Ja, zo een beetje, ik rond het later wel af'.

Karin keek boos en bezorgd tegelijk, ze wist wat er aan de hand was en ze had medelijden met Tariq. Ze vroeg zich steeds weer af waarom hij dit nu moest meemaken.

Haar zoon ging steeds de straat op wanneer zij en Vishal begonnen te schreeuwen tegen elkaar. Dit zou ergere vormen aannemen, wist ze.

Om zeven uur zaten ze met zijn vieren aan tafel: Karin, Tariq, Svenn en Jorgen. Weer ontbrak vader Vishal.

Zwijgend at Tariq.

Het eten ging met moeite door zijn keel. Ma keek hem aan en speelde bemoedigend met zijn haren.

'Het zal wel gaan', zei ze, 'maak straks je huiswerk, ik doe de rest wel'; Tariq keek op en knikte.

Hij vond moeder zo lief. Hij kon het niet nalaten even haar buik te strelen. Hij verheugde zich op de komst van zijn broertje of zusje.

Het was ongeveer 11.00 uur 's avonds toen vader Vishal de deur achter zich dicht sloeg. De kinderen waren al naar bed. Het was Tariq gelukt om zijn huiswerk te maken en nu probeerde hij al twee uren te slapen, wat moeilijk viel. Hij lag op zijn zij en staarde door de shutters, die open stonden. De frisse lucht deed hem goed. Karin legde het boek op zij, waaruit ze uit verveling had zitten lezen. Daar rook ze het weer, alcohol! Vishal had weer gedronken.

Karin deed alsof ze niets gemerkt had en stond op om te gaan slapen. Vishal die haar koele houding niet kon uitstaan, raakte geïrriteerd en met een dikke tong zei hij:

‘Sta je mij weer op te wachten als een strenge moeder?’ Karin reageerde nog steeds niet. Ze liep door naar de kamer en deed de deur dicht. Kwaad nam vader een asbak en gooide die tegen de deur aan. Tariq, die nog steeds niet sliep, sprong op en rende naar de deur, die hij snel opendeed. Hij hoorde zijn vaders stem heel luid en kwaad. Hij sprak onsamenhangend. Alweer! Dacht Tariq, waarom steeds weer? Het was wel heel lastig. Hij wist dat vader weer met spullen zou gaan gooien.

Hij wilde er niet aan denken dat vader Vishal moeder Karin weer eens zou slaan. Hij zag vaders abnormaal woest gezicht en kreeg het gevoel weer dat hij eruit moest. Hier kon hij niet goed tegen en daar kon hij niks aan doen. Hij wilde niet via de trap naar beneden waar hij misschien vader aantrof, dus ging hij via het balkon van de bovenste verdieping. Zijn vader hoefde hem niet te zien. Buiten gekomen, rende hij de straat op. Het was alsof de straat voor hem een toevlucht was. Hij ademde opgelucht.

Wat overkwam hem steeds weer als vader en moeder tegen elkaar schreeuwden. Als oudste zoon zou hij moeten proberen moeder te beschermen. Maar in plaats daarvan rende hij het huis uit de straat op.

Dat was voor hem een verlossing. Terwijl Tariq zo nadacht, begon hij trager te lopen; hij vond zichzelf plotseling laf. Maar wat kon hij anders? Hij kon niet aanzien hoe zijn vader zijn moeder steeds weer mishandelde. Tariq wist niet wat hij moest beginnen, hij schopte tegen enkele steentjes en ging onder een boom staan. Het was heel donker buiten en rustig, er was niet veel verkeer en de

meeste mensen sliepen al. Het was intussen half twaalf, hij kreeg slaap en om wat bij te komen, liep hij naar een bankje onder de boom, waaronder het erg smerig was. Hij durfde niet naar huis te gaan. Tariq sprong op toen enkele handen hem betastten. De scherpe geur van een ongewassen persoon kwam hem tegemoet. Hij knipperde met zijn ogen en ontdekte een zwerver, die hem vragend aankeek.

Hij was dus in slaap gevallen! De zwerver wenkte hem om op te staan. Tariq stond aarzelend op en vroeg zich af wat de zwerver wilde. Toen hij was opgestaan, nam de zwerver plaats en ging languit liggen op de bank.

Tariq stond wezenloos te kijken en er waren nauwelijks tien minuten verstreken of de zwerver liet een gesnurk horen. Hij huiverde toen hij inzag dat hij op de bank van een zwerver had geslapen. Hij sloeg zijn armen over elkaar en moest onbewust spuwen. Maar op hetzelfde moment had hij er spijt van. Deze man kon er niets aan doen dat hij nu rond zwierf en op een bank onder een boom moest slapen. Hij had geen keus, terwijl hij, Tariq, een warm bed had. Bovendien had hij een huis, ouders en broers en hij ging zo onverschillig met hen om. Zoals de zwerver daar lag, leek hij heel erg tevreden. Tariq begreep het niet, hij besloot eens verder te lopen. In gedachten verzonken, liep hij enkele blokken om, toen plotseling een gil zijn aandacht trok. De gil herhaalde zich en zwol aan.

Het was iemand die hulp nodig had!

Door nieuwsgierigheid werd hij gedreven naar de plaats waar het geluid vandaan kwam.

Toen hij bij het huis aankwam, werd hij bijna omver

gelopen door een jongen van zijn leeftijd. Hij keek de jongen na die verder rende. Tariq keek vol verbazing. Rende deze jongen ook het huis uit, omdat er ruzie gemaakt werd. Was hij dus niet de enige? vroeg hij zich af.

Het gegil vervolgde. Enkele ramen gingen open, nieuwsgierigen en enkele buren die geschrokken waren, kwamen de straat op. Tariq zag de jongen vier huizen verder stoppen en op de voordeur bonzen.

Hij schreeuwde: ‘Meneer Harry, helpt u me alstublieft of roep de politie; help me dan....’. In het huis klonken zware stappen en de deur werd met een ruk geopend.

‘Wat is er Dion?’, vroeg meneer Harry geschrokken.

‘Kenny, meneer Harry, pappa slaat hem, hij bloed uit zijn neus en..en..’.

Dion was nog niet uitgesproken of meneer Harry rende hem voorbij, zijn hemd over zijn schouder gooiend. Dion volgde hem en ook enkele nieuwsgierigen verlieten hun huis. Kenny's gehuil en gejammer klonken doordringender en meneer Harry zette meer haast bij. Hij duwde de deur open en kon door een snelle greep voorkomen dat de vader van Dion, die er woest uitzag, weer zou toeslaan.

Kenny lag hulpeloos op de vloer en snikte na, hij had veel pijn.

Buurvrouw Thea kwam ook aanhollen en boog zich over Kenny. Niet alleen uit zijn neus bloedde hij, ook van zijn slaap sijpelde bloed; hij kreunde. Meneer Harry probeerde de vader van Kenny te kalmeren.

‘Waarom moest je je zelfbeheersing verliezen, Alan? Je had hem wel dood kunnen slaan, waarom zo’?

‘Ik ben moe Harry, moe. Deze jongen, Kenny, is elke avond uit huis, Harry’, zei hij hijgend, ‘dat zou misschien niet zo erg zijn, maar de vrienden met wie hij optrekt zijn schooiers, drugsgebruikers, dieven en zuiplappen. Deze jongen leeft op straat en hij geeft me schande.

Begrijp je me, Harry?’

Meneer Harry zuchtte en schudde het hoofd.

‘Ja, ik weet wat je bedoeld, Alan, maar dit is kindermishandeling. Je wist niet meer wat je deed en bleef slaan’. Alan boog het hoofd en keek naar Kenny, die door buurvrouw Thea verzorgd werd. Hij zag het bloed en keek verlegen naar meneer Harry.

‘Ja, je hebt gelijk, ik mocht me niet zo laten gaan. Ik vrees dat het tragisch zou aflopen, indien Dion je niet kwam roepen’. ‘Je mag hem dankbaar zijn dat hij zo kordaat optrad Alan’, zei Harry, terwijl hij Dion over het hoofd aaide. Er waren enkele nieuwsgierigen naderbij gekomen. Ook Tariq stond daar en hij zag en hoorde alles. Hij keek naar Dion die buurvrouw Thea hielp met Kenny en hij moest opeens aan zichzelf denken. Wat haatte hij zichzelf, waarom was hij zo laf...

Dion had geen moment geaarzeld en was hulp gaan halen toen hij zag dat zijn broer mishandeld werd. Zo kon hij het ergste voorkomen. Tariq schrok plotseling alsof hij uit een droom ontwaakte. Hij kon aan niets anders denken dan aan zijn moeder.

Hij moest weg. Ma en pa waren weer aan het schreeuwen geweest. Door het geschreeuw van ma en pa was hij nu op straat en niet om hulp te halen, maar om te vluchten voor dat vervelende moment. Hij had angst en was de straat

opgegaan. Tariq had plotseling haast om thuis te komen. Hij bleef geen moment stilstaan. Hij dacht aan zijn vader die vreselijk tekeer kon gaan en af en toe moeder in het gezicht klapte en tegen de wand duwde. En vandaag zag vader er vreselijk woest uit, misschien liet hij zich evenals meneer Alan deze keer helemaal gaan. Tariq wilde er niet aan denken. Hij bleef rennen. En toen hij thuis aankwam, zag hij wat hij vreesde.

Er stonden enkele mensen voor het huis en op het balkon, maar hij zag zijn moeder Karin niet. Vader Vishal zat in een hoek van het balkon te huilen. Svenn en Jörgen waren er ook en zaten met benepen gezichtjes voor zich uit te staren. Tante Roeki, een zus van moeder, liep hem tegemoet. Ze huilde en nam zijn hoofd in haar handen; ‘Tariq, waar was je, weet je wel hoe laat het is? Mama had je nodig, Tariq! Ze heeft je een paar keer geroepen, voordat ze zelf de trap af moest rennen om te proberen de buren te roepen’.

Tariq stond daar, zijn ogen wijd open en de tranen begonnen te stromen... ‘Mama, wat is er met mama’?

‘Oom Richard heeft haar weggebracht. Mama is naar het ziekenhuis...EHBO. Ze bloedde hevig. Je weet dat mama een kindje moest krijgen. Ik vrees het ergste Tariq, misschien is ze haar kindje kwijt. Tariq, mama is van de trap gevallen, toen ze probeerde de buren te alarmeren, pappie had haar intussen al vreselijk geslagen. Ze moest zichzelf echt bevrijden en hulp halen. In al de haast gleed ze uit, Tariq. Heel ongelukkig. De buurvrouw, die vanwege het lawaai nieuwsgierig naar buiten keek, zag dit gebeuren en kon zich natuurlijk niet meer erbuiten houden.

Toen de buurvrouw, die zich over mammie boog, tegen pa schreeuwde: ‘Hoe kun je? Je vrouw is in verwachting’, leek het alsof er een muur was opgetrokken voor pa. Hij stond eerst als aan de grond genageld, rende dan snel naar beneden en kon zich niet voorstellen dat dit gebeurd was. Hij zag bloed en zijn adem stokte in zijn keel. ‘Karin’, schreeuwde hij, beseffend wat voor kwaad was geschied.

‘Bel Roeki en mijn moeder voor mij’, vroeg mammie kermend van de pijn. Pappie kon niets anders doen, dan op te bellen. Hij was wanhopig. Opa en oma waren er gauw en ze brachten mammie met oom Richard naar het ziekenhuis. ‘Tariq, laten wij hopen dat alles goed afloopt, hoewel,...’. Tante Roeki stopte plotseling en begon te huilen. Ze streelde Tariq over het haar. Ook Tariq begon te huilen. Niet omdat hij tante Roeki zag huilen, nee, hij huilde omdat hij zich schuldig voelde. Dit alles hoefde niet gebeurd te zijn, dacht hij. Als hij thuis was gebleven, kon hij hulp halen, toen mammie schreeuwde. Ze hoefde dan niet zelf de trap af te rennen. Nu was ze gevallen en zoals tante Roeki zei, was ze misschien haar ongeboren kind kwijt.

‘Nee, dit hoefde niet. Het is mijn schuld’, schreeuwde hij. Hij besefte dat hij door het huis uit te rennen, juist voor een groot probleem had gezorgd.

Hij moest automatisch denken aan Dion, die nog geen half uur geleden door zijn kordaat optreden, door gelijk meneer Harry te gaan roepen, het ergste had voorkomen.

Hij, Tariq, was heel laf het huis uitgerend, terwijl zijn moeder hulp nodig had. Hij keek zijn vader aan en staarde wezenloos voor zich uit. De telefoon rinkelde, vader

stond op. Tariq zag dat tante Roeki schrok.

Vijf minuten later kwam vader Vishal weer het balkon op en liep op Tariq af. Zijn ogen stonden vol tranen. Hij schudde het hoofd, ging door de knieën en omarmde Tariq.

‘Sorry jongen’, probeerde hij hakkelend, ‘het is mijn schuld. Ik heb me verschrikkelijk gedragen, Tariq.

Jij hebt hier niets mee te maken. Je kon er niets aan doen dat je angst had, Tariq. Het was te veel voor jou.

Het spijt me vreselijk. Het zusje of broertje waar je op gewacht hebt, is er niet meer, door mijn fout, Tariq.

Mama zal nog een paar dagen in het ziekenhuis moeten liggen om bij te komen.’

Vader slikte even en vervolgde: ‘Ze lijdt door mijn schuld. Mijn onbezonnen gedrag. Niet de jouwe, Tariq, hoor je mij? Je hoeft je niet schuldig te voelen, ik ben schuldig.

Ik draag de dood van jouw broertje of zusje en mijn eigen kind op mijn geweten.

Ik heb veel goed te maken, Tariq. Geloof me, het gebeurt niet meer, ik zal niet meer drinken en blijf vaker met jullie thuis. Ik zal mammie nooit meer slaan.’

Dit alles zei Vishal met duidelijke spijt in zijn stem, terwijl hij Tariq huilend recht in de ogen aankeek.

Het was een plechtige belofte en Tariq geloofde hem.

Hij had zijn vader nog nooit zien huilen, maar nu deed hij het en alle woorden die hij sprak, kwamen vol smart over zijn lippen.

Roeki was ontroerd. Ze had alles gehoord. Ook zij huilde. Ze liep naar binnen om voor Svenn en Jörgen te zorgen. Tariq vloog zijn vader om de hals: ‘Pappie,.. ik .. ik..’.

‘Het is al goed’, trooste vader Vishal hem.

Hij tilde hem op en droeg hem naar binnen. Tariq huilde. Zijn vader had de schuld op zich genomen, maar nog steeds voelde hij zich schuldig.

Zijn vader had een plechtige belofte gedaan. En als hij zich daaraan hield, zou Tariq geen reden hebben de straat op te gaan. De straat, die voor Tariq een toevlucht scheen, terwijl dat voor zijn ongeboren broer of zus de dood had betekend, voor zijn moeder pijn en verdriet, en voor zijn vader gewetenswroeging. Hoe je het ook draaide of keerde, Tariq had ook schuld hierin, dat wist hij zelf ook. Niemand hoefde het tegendeel te beweren.

In de weken die volgden, droomde Tariq steeds wanneer hij sliep dat hij op straat speelde en doelloos rond liep. Hij werd dan huilend wakker.

Hij had plotseling angst voor de straat om er te spelen en doelloos rond te lopen. Het viel hem op, dat vader Vishal er elke keer weer was om hem te kalmeren en om hem bemoedigende woorden toe te spreken. Hij had dus woord gehouden. Vader Vishal was meer thuis dan uit. Hij was ook nuchter. Op een middag toen Tariq van school naar huis liep, besloot hij even langs te lopen bij Dion. Hij kende hem niet, maar hij bewonderde hem erg. Toen Tariq bij het huis aankwam, zat Dion op de stoep met enkele vriendjes. Hij lachte toen hij Tariq zag. Hij had hem dus herkend. Tariq lachte terug en groette beleefd:

‘Dag,.....Dion’.

‘Hallo, hoe gaat het?’, zei Dion opgewekt.

‘Het lukt wel’, was het antwoord van Tariq. ‘Hoe gaat het met je broer?’ ‘O..., het gaat langzaam aan. Hij doet zijn

best', zei Dion pruilend. 'Hij doet in ieder geval zijn best zijn levensstijl te veranderen en met de steun van pa die vaak bemoedigend tot hem praat, lukt het aardig. Hij helpt mij nu ook vaak met mijn schoolwerk, want hij is vaker thuis'. 'Gaat het echt?', vroeg Tariq ietwat verbaasd. 'Is het niet moeilijk?' 'Nou, toch wel, maar pa zegt dat het met een beetje geduld wel lukt'.

Tariq boog het hoofd en keek naar de punt van zijn schoen. Even later keek hij stralend op. 'Daar ben ik heel blij om, Dion', zei hij oprecht. 'Ik ook', antwoordde Dion, 'heel erg zelfs. We blijven ons best doen in ieder geval'.

Tariq knikte nadenkend en daarna tevreden. Dus de steun was belangrijk, dacht hij.

'Eh, o.k., Dion, ik denk dat ik er vandoor ga. Tot .....eh ziens. Ik moet ... eh vroeg thuis zijn.....Daag en .....eh bedankt'. Het was nu Dions beurt om verbaasd op te kijken. 'Bedankt, waarvoor?' 'Maak je niet druk, eens vertel ik je het wel', zei Tariq nog voordat hij wegrende. Hij wilde niet langer blijven hangen.

Vijf maanden later zag Tariq enkele jongens op de straat voor zijn huis knikkeren, het spel waar hij zielsveel van hield. Terwijl hij met zijn vader, Svenn en Jörgen voetbalde, was zijn moeder bezig de schone was van de lijn te halen. Moeder lachte weer.

Tariq keek verlangend naar de knikkers en zag de jongens dan aanmoedigend wenken en roepen. Ze nodigden hem uit om mee te doen. Even leek het alsof hij weer zou toegeven, maar dan won zijn verstand het van zijn verlangens. Hij wuifde naar de jongens, keerde zich met

gemengde gevoelens om en rende in de richting van zijn vader en broertjes om weer deel te nemen aan het voetbalspel. Het werd een moeilijke periode voor Tariq. Dat wist zijn vader en ook Tariq besefte dat er zware dagen zouden aanbreken, waarop het verlangen zou opkomen zich weer op straat op te houden.

Het was altijd de straat geweest waar hij naar toe vluchtte wanneer de druk thuis te zwaar werd.

Voor Tariq was het dus niet gemakkelijk de straat de rug toe te keren, vooral wanneer hij zijn vrienden zag.

Ook zijn vader deed hard zijn best om van zijn slechte gewoonten af te komen, wat voor Tariq zeker een stimulans betekende. Zowel Tariq als zijn vader gingen een moeilijke tijd tegemoet. Een tijd waarin hun verstand het moest winnen van hun verlangens.

De droom van Dubbeltje Duikelaar

Voor ik je ga vertellen over de droom van Dubbeltje Duikelaar, moet je natuurlijk eerst weten wie Dubbeltje Duikelaar is, maar ook hoe Dubbeltje Duikelaar bij Alisha terechtkwam.

Daar heb ik dan wel even wat tijd voor nodig, omdat Dubbeltje Duikelaar een lange weg heeft moeten afleggen voor ze tenslotte de pop van Alisha werd.

De pop, ja, want dat is het eerste dat ik je wil vertellen, Dubbeltje Duikelaar is een pop! Maar dan niet zomaar een pop die in de winkel is gekocht. Die poppen, die uit de winkel bedoel ik, komen allemaal uit een grote speelgoedfabriek in het buitenland. Ze worden gemaakt door koude machines, die veel lawaai maken.

Dubbeltje Duikelaar daarentegen ontstond uit de vlijtige, warme handen van een poppenmaakster. Daardoor is Dubbeltje Duikelaar een heel bijzondere pop.

De poppenmaakster woont en werkt ergens in Paramaribo, in een gewoon woonhuis. Misschien wel in de Madeliefjestraat of in de Gongrijpstraat of ergens in de Combé. Dubbeltje Duikelaar heeft nog enkele zusjes en hoewel ze natuurlijk allemaal wel op elkaar lijken, ziet de ene er toch niet precies uit als de andere. Kleine verschilletjes zijn er wel. Een ander kleurtje voor de kleertjes, een ander steekje hier, een ander steekje daar, enzovoort, enzovoort, enzovoort.

De lapjes die de poppenmaakster gebruikt voor het maken van haar poppen, worden met veel zorg uitgezocht en aan elkaar genaaid. Elk steekje wordt heel voorzichtig en vooral met veel liefde gedaan. En als de poppenmaakster de Dubbeltjes Duikelaar opvult met oude lapjes, doet zij er altijd nog wat meer in dan alleen maar de oude lapjes, maar dat zul je later nog wel horen.

Met enkele fijne steekjes geeft de poppenmaakster dan tenslotte aan de poppen hun lieve gezichtjes: een mondje, een neusje en twee vriendelijke oogjes. Andere poppen, de poppen die uit een fabriek komen, lijken altijd als twee druppels water op elkaar. De ene Barbie lijkt bijvoorbeeld altijd precies op de andere. Zelfs heel kleine verschilletjes zul je er niet aan kunnen ontdekken. En dat komt nu omdat die poppen in fabrieken worden gemaakt, door machines die veel lawaai maken.

Hoe ziet onze Dubbeltje Duikelaar er dan wel uit? Tja..... eigenlijk een beetje vreemd ..... verrassend vreemd....., waarmee ik bedoel dat Dubbeltje Duikelaar je met haar wat vreemde uiterlijk ook nog verrassen kan! Hoe dan? Wel, dat zal ik je vertellen.

Dubbeltje Duikelaar heeft twee hoofdjes!

Ja, daar kijk je van op, hè? Toch is het zo.

En dat is nu de verrassing van Dubbeltje Duikelaar.

Het ene hoofdje is het hoofdje van een donkerkleurig meisje met schattige zwarte krulletjes.

Als dit donkerkleurige meisje haar rokje gewoon naar beneden heeft, is ze een pop met een donker gezichtje en

zwarte krulletjes, niets meer en niets minder.

Maar ..... en nu komt de grote verrassing: als je het rokje van dat donkere meisje omhoog trekt, helemaal over de zwarte krulletjes heen, zodat het hoofdje niet meer te zien is, en de pop dan een duik laat maken, zodat ze eigenlijk op haar hoofd staat, dan komt er plotseling een ander hoofdje tevoorschijn! Dubbeltje Duikelaar is dan een blank meisje geworden, met een roze gezichtje en blonde krulletjes!

Dat hoofdje zat al die tijd verborgen onder het rokje van het donkere meisje! Trek je nu het rokje van het blonde meisje over haar hoofdje en laat je ook haar een duik maken, dan is het donkere krullenbolletje er weer! Leuk hè? Hun rokjes zijn zo lang dat ze de hoofdjes van de beide meisjes helemaal verbergen.

Je had toch zeker al wel geraden dat Dubbeltje Duikelaar daarom Dubbeltje Duikelaar heet...?

Welnu, Dubbeltje Duikelaar en haar zusjes, het waren er drie, die dus allemaal Dubbeltje Duikelaar heten, werden met hun viertjes door de poppenmaakster geschonken aan het S.O.S. Kinderdorp in Paramaribo.

Niet voor de kinderen om mee te spelen, zoals je misschien zou denken, maar om verkocht te worden. En wel op een bazaar die in het S.O.S. Kinderdorp gehouden werd. Met het geld dat mensen wilden betalen voor de vier Dubbeltjes Duikelaar konden er bijvoorbeeld schoolkleren of schoolspullen of schoenen worden gekocht voor de kinderen van het S.O.S. Kinderdorp.

De Dubbeltjes Duikelaar werden alle vier verkocht, samen met nog heel veel andere mooie dingen.

De Dubbeltje Duikelaar die tenslotte bij Alisha terechtkwam, werd gekocht door een vriendin van Alisha's oma. Zij gaf Dubbeltje Duikelaar aan Alisha's oma cadeau. Nadat Alisha's oma haar een hele tijd zelf gehouden had, omdat ze haar zo leuk vond, gaf ze Dubbeltje Duikelaar op een dag aan haar kleindochtertje Alisha. Want....., wat moet een oma nu eigenlijk met een pop...? Maar..., nu wil je natuurlijk ook graag weten wie Alisha is. Alisha is het kleindochtertje van de oma die Dubbeltje Duikelaar van een vriendin had gekregen.

Maar behalve dat ze oma's kleindochter is, is er natuurlijk nog heel veel meer over Alisha te vertellen.

Alisha is vijf jaartjes jong.

Ze lijkt eigenlijk wel een klein beetje op Dubbeltje Duikelaar ... Denk nu alsjeblieft niet dat Alisha twee hoofdjes heeft en dat je haar tweede hoofdje kunt zien als je haar rokje over haar hoofdje trekt en haar een duik laat maken .... O nee...., zo eenvoudig is het echt niet!

Maar toch, hoewel Alisha nog het meest lijkt op de Dubbeltje Duikelaar met de blonde krulletjes, draagt ze, al kun je dat niet zien, het donkere krullenbolletje van binnen met zich mee. Eigenlijk zitten de meeste Surinaamse kinderen, en ook de grote mensen, zo in elkaar. Ik zal proberen je dat uit te leggen.

Alisha is van mamma's kant voor het grootste deel hindostaans. Van papa's kant heeft Alisha een bruine, creoolse opa. Zijn haren lijken op de kleine, zwarte

krulletjes van de donkere Dubbeltje Duikelaar.

De oma van papa's kant is een ‘bakra’ vrouw met bruine en grijze haren, zonder zelfs maar één krulletje.

En al zijn Alisha's ouders beiden zelf heel lichtbruin, heeft Alisha bij haar geboorte toch iets van haar donkere grootouders meegekregen. Begrijp je nu dat Alisha op een bepaalde manier een beetje op Dubbeltje Duikelaar lijkt? Al kun je dat aan de buitenkant dan ook niet zien?

Bij Alisha zit ‘het andere’ namelijk van binnen, nog meer verborgen dan het tweede hoofdje van Dubbeltje Duikelaar.

Alisha woont met haar ouders en broertje aan het Saramacca-kanaal, even buiten de stad. Er wonen nog niet zoveel mensen. Het is er dan ook erg rustig.

In het huis heeft Alisha haar eigen kamertje, met haar eigen spulletjes: haar speelgoed en haar boeken.

Uit de boeken wordt ze nu nog voorgelezen, maar over een paar jaartjes zal ze die zelf kunnen lezen.

Verder is er nog een echt klein keukentje, waarmee ze soms samen met vriendinnetjes speelt.

En ..... haar poppen, waarmee ze graag en vaak bezig is en die het moedertje, dat al in haar woont, in haar wakker roepen. Ze heeft Barbie Langafutu, de pop met de mooie lange benen. Ze heeft twee babypoppen die in hun kleine tuitmondje een gaatje hebben waarin het speentje van een bijbehorend papflesje past. Alisha kan dan ‘moedertje’ spelen en haar ‘baby's’ een flesje water geven. Natuurlijk hebben ze ook een gaatje waar het water uit het flesje weer

uit komt, zodat het lijkt alsof ze een plasje doen.
Ze heten Wilma en Wanda Waterval.

En sinds kort heeft Alisha dus ook Dubbeltje Duikelaar, de pop met de twee hoofdjes, die ze van haar oma heeft gekregen. Alisha en Dubbeltje Duikelaar waren vanaf het begin altijd samen. Waar je Alisha ziet, daar zie je Dubbeltje Duikelaar. Misschien komt dat wel omdat Dubbeltje Duikelaar zo lekker zacht is. Dubbeltje Duikelaar is immers gemaakt door de vlijtige, warme handen van een poppenmaakster, ergens in een rustig huis in Paramaribo, van kleurige, zachte lapjes. Barbie Langafutu en Wilma en Wanda Waterval zijn hard. Dat komt omdat ze gemaakt zijn in een speelgoedfabriek door machines die veel lawaai maken. Dubbeltje Duikelaar slaapt dan ook altijd bij Alisha in bed. Alisha speelt heel graag in haar kamertje. Als ze lang genoeg bezig is geweest met haar boekjes, haar speelgoed, haar poppen of in haar keukentje, vindt ze het ook leuk om gewoon maar wat rond te kijken naar de gordijnen in haar kamertje.

Mamma heeft die zelf gemaakt en er zijn figuren op afgebeeld van het volgende kinderliedje:

> ‘In de maneschijn,
> in de maneschijn
> klom ik op een laddertje in het
> raamkozijn
> en je raadt het niet
> En je raadt het niet:
> zo doet een vogel

en zo doet een vis,
zo doet het jongetje
dat schoenenpoetser is
en van je eeeeen.....
en van je tweeeee....
en dat is dikke, dikke,
dikke tante Kee!'

Ze zijn er allemaal en zo vele malen dat Alisha ze niet tellen kan: de maan, het laddertje, de vogel, de vis, het jongetje en dikke tante Kee. Alisha kan er soms gewoon niet genoeg van krijgen ernaar te kijken, zo leuk vindt ze het!

Soms hangt de maan 's nachts hoog aan de hemel vriendelijk te glimlachen. Het is dan zo stil buiten dat je alleen de krekeltjes hoort. Af en toe ook het geroep van een uil. Alisha wordt wel eens wakker 's nachts. Ze gaat dan zitten in haar bed en kijkt verlangend door de shutters naar buiten. Ze zou op zo'n moment best willen dat ze een klein laddertje in haar kamertje had. Ze ziet zichzelf al naar buiten klimmen en een wandelingetje in de mooie, door de maan verlichte tuin maken ... En dat komt dus allemaal door die mooie gordijnen! Wat Alisha niet weet, is dat er nog iemand anders is die ervan droomt om 's nachts buiten in de maneschijn te gaan wandelen .... Die stilletjes hoopt dat ze dan misschien wel de vis en de vogel en het jongetje en dikke tante Kee zal tegenkomen .... Je hebt misschien al wel geraden wie dat is ... ja .... die 'iemand' is .... Dubbeltje Duikelaar!

Ik zei toch al dat Dubbeltje Duikelaar niet zomaar een pop is? Dubbeltje Duikelaar is immers ontstaan uit de vlijtige, warme handen van een poppenmaakster, ergens in Paramaribo? En ... die poppenmaakster is heel lang en met veel plezier en veel zorg bezig geweest om van Dubbeltje Duikelaar een mooi meisje, eigenlijk twee meisjes, te maken. Daardoor heeft Dubbeltje Duikelaar als vanzelf iets van de warmte en de liefde van haar handen en ook wat van haar gedachten meegekregen. Dubbeltje Duikelaar weet dat allemaal best. Ze is er ook wel blij mee.

Maar soms....., heel soms .... is ze toch een beetje ontevreden.

Misschien begrijp je wel een klein beetje waarom.

Dubbeltje Duikelaar zou beentjes en voetjes willen hebben om op het laddertje te kunnen klimmen. Ze zou dan, het liefst samen met Alisha, in de maneschijn in de tuin willen gaan wandelen! En ..... je zult het misschien niet willen geloven...., maar ..... op een mooie nacht, toen het volle maan was .... toen alle mensen sliepen en het zo stil was dat je alleen de krekeltjes hoorde ..... ging Dubbeltje Duikelaars grote wens in vervulling....

Terwijl Dubbeltje Duikelaar lekker bij Alisha in bed lag te slapen, voelde ze opeens hoe ze voorzichtig werd opgetild. Tot haar stomme verbazing zag ze zichzelf op het volgende moment op de onderste tree van een voor het raam geplaatst laddertje staan .... Staan...? Ja! Staan!

Want toen Dubbeltje Duikelaar omlaag keek, zag ze op de onderste tree twee grappige, kleine voetjes!

Welk hoofdje ze daarvoor had moeten missen, dat wist ze niet. Ze kon niet in de spiegel kijken. Ze dacht er ook maar

niet verder over na. Het kon haar op dat moment helemaal niets schelen. Nog verbaasder was Dubbeltje Duikelaar toen ze opeens voelde hoe een klein handje haar eigen handje vastpakte en ze Alisha hoorde zeggen:

‘Kom Dubbeltje Duikelaar, zullen we nu net als in het liedje het laddertje beklimmen en dan buiten in de maneschijn gaan wandelen? Dat wilde jij toch ook altijd zo graag?’

Dubbeltje Duikelaar keek naar Alisha en toen naar zichzelf. En wat zag ze...? Ze zag dat Alisha even klein was geworden als zijzelf! Ze konden daardoor beiden, toen ze bovenaan het laddertje gekomen waren, zonder moeite gewoon door de shutters naar buiten glippen. Daarna zweefden ze handje in handje naar het gras onder het raam. Ze liepen verder de tuin in. Toen Dubbeltje Duikelaar eventjes heel voorzichtig omhoog keek, zag ze de maan, die die nacht extra haar best deed. De maan lachte stralend, zodat het leek alsof zij plezier had in het avontuur van Alisha en Dubbeltje Duikelaar!

Toen de twee kleine figuurtjes verder liepen, zagen ze al gauw midden op het grasveld achter het huis het jongetje zitten. Hij had een grote berg schoenen voor zich liggen. Die moest hij allemaal nog poetsen! Hij leek sprekend op het jongetje op de gordijnen! ‘Dag jongetje,’ groetten Alisha en Dubbeltje Duikelaar beleefd. Het jongetje groette terug en ging toen weer gauw door met schoenen poetsen. Terwijl ze verder liepen over de vochtige grond, zei Alisha: ‘Zie je wel, Dubbeltje Duikelaar, hoe mooi de

maan schijnt?

Ruik je wel hoe lekker het buiten ruikt? Dat komt omdat papa gisteren het gras heeft gemaaid.' Dubbeltje Duikelaar knikte. Ze had het allang gezien en ze had het allang geroken. Verder lopend in de richting van het kanaal kwamen ze de vogel en de vis tegen. Die zweefden even boven de grond. Alisha en Dubbeltje Duikelaar konden hen daardoor goed zien. De vogel groette door eventjes met zijn ene vleugel naar hen te wuiven. De vis groette door zijn ene vinnetje even op te steken en zijn bekje een paar keer heel vlug achter elkaar open en dicht te doen. En even later ..... wel, wel, wel.....

Daar zagen ze, gezellig op het bankje aan de waterkant, onder de grote niemboom, een dikke dame zitten.

Ze knikte heel vriendelijk tegen Alisha en Dubbeltje Duikelaar en zei meteen dat ze 'tante Kee' was. Dat hadden Alisha en Dubbeltje Duikelaar al begrepen! Op de gordijnen in Alisha's kamertje zweefde tante Kee in de lucht met haar dikke handen in haar zij. Dubbeltje Duikelaar begreep best dat ze moe was geworden van dat zweven in de lucht met haar handen in haar zij en daarom even op het bankje onder de niemboom aan het uitrusten was. 'Nu hebben we iedereen gezien,' zei Alisha, 'wil je nog langer buiten blijven, Dubbeltje Duikelaar? Of zullen we maar weer naar binnen gaan?' Als antwoord pakte Dubbeltje Duikelaar Alisha's handje wat steviger vast. Ze trok haar mee in de richting van het huis.

Ze begon zich nu toch wat vreemd te voelen zonder haar

tweede hoofd ..... Ze durfde er niets over te zeggen tegen Alisha ..... Toen ze langs de manjeboom kwamen die dicht bij het huis staat, klonk er uit de bladeren opeens heel luid een strenge stem die zei:

‘Zeg, kleine meisjes, mogen jullie 's nachts wel in de tuin lopen? Moeten jullie niet in je bedje liggen?’

Toen Alisha en Dubbeltje Duikelaar omhoog keken, zagen ze op één van de takken meneer De Uil zitten.

Alisha riep meteen: ‘Wat doe jij daar, meneer De Uil? Jij hoort helemaal niet in dit liedje! Jij hoort in een ander liedje!’ ‘Kan me niet schelen,’ antwoordde meneer De Uil, ik verschijn waar ik wil. Ik ben zo belangrijk dat ik in een heleboel liedjes en verhaaltjes voorkom. Waarom zou ik dan voor de verandering niet ook eens in dit liedje mogen voorkomen? Dan zing je er maar gewoon een regeltje bij! ‘Zo doet de uil in de manjeboom’ bijvoorbeeld! Of iets anders. Bedenken jullie maar wat!’ ‘En wat doet de uil in de manjeboom dan?’ vroeg Dubbeltje Duikelaar, die voor het eerst, op het groeten na, verlegen haar fijne stemmetje durfde te laten horen.

‘Wat de uil dan wel doet? De uil let erop dat kleine meisjes 's nachts niet weglopen en verdwalen,’ zei de uil op strenge toon. ‘Maar....., wat zie ik daar nu, Dubbeltje Duikelaar?’ vervolgde de uil op nog strengere toon,’ waar is jouw andere hoofd? Is het weg en heb je in plaats van je tweede hoofd beentjes en voetjes gekregen...?

Nu begrijp ik het! Daarom kon je weglopen!

Maar ..... dan ben je eigenlijk geen Dubbeltje Duikelaar meer! Begrijp je dat niet, dom meisje dat je bent!

Was jij er niet tevreden mee dat de poppenmaakster een

Dubbeltje Duikelaar van jou maakte? Wilde jij soms niet anders zijn dan andere poppen? Wilde jij niet .... alleen maar gewoon ‘jezelf’ zijn? Wilde jij misschien liever net zo zijn als Barbie Langafutu en als Wilma en Wanda Waterval, waarvan er duizenden bestaan, omdat ze in een fabriek door koude machines zijn gemaakt en niet door de vlijtige, warme handen van een poppenmaakster, ergens in Paramaribo? Wilde jij niet.....

Meneer De Uil leek nog lang niet uitgesproken.

Heel in de verte kon Dubbeltje Duikelaar zijn boze stem nog horen. Maar....., zij voelde zich opeens heel vreemd ... Ze leek wel òm te vallen ... Er leek zich weer een hoofdje te vormen op de plaats waar de beentjes en de voetjes waren geweest .... Een seconde later zweefde Dubbeltje Duikelaar weer omhoog .. Even was er helemaal niets... En toen .... was Dubbeltje Duikelaar weer terug in Alisha's kamertje. Alisha lag rustig te slapen in haar bedje. Dubbeltje Duikelaar merkte dat ze, net als altijd 's nachts, gewoon naast Alisha lag. Ze voelde dat ze geen beentjes en voetjes had, maar gewoon twee hoofdjes, zoals de poppenmaakster haar gemaakt had. En behalve de warmte en de liefde van haar handen had de poppenmaakster, dat wist Dubbeltje Duikelaar nu, haar nog iets anders, iets heel bijzonders meegegeven, namelijk:

DE KUNST VAN HET DROMEN.

En dat was heel goed.

Want daardoor was meneer De Uil in staat geweest die domme Dubbeltje Duikelaar de les te lezen en haar duidelijk te maken dat je tevreden moet zijn met wie je

bent en wat je bent en hoe je er uitziet. Dat iedereen altijd alleen maar ‘zichzelf’ kan zijn en nooit ‘iemand anders’.

Nu zul je natuurlijk nog wel willen horen hoe het verder is gegaan met onze Dubbeltje Duikelaar. Wel..., soms...., heel soms verlangt Dubbeltje Duikelaar er nog wel eens naar om beentjes en voetjes te hebben, zodat ze op stap en op avontuur zou kunnen gaan....

Gelukkig herinnert ze zich altijd net op tijd haar droom met de wijze lessen van meneer De Uil. Ze besluit dan steeds om er tevreden mee te zijn dat ze een pop is met twee hoofdjes, zonder beentjes en voetjes. Langzamerhand is ze er zelfs trots op geworden dat ze is wie ze is:

Dubbeltje Duikelaar, de lievelingspop van Alisha! En niet alleen omdat Alisha haar Dubbeltje Duikelaar zo heel erg lief vindt, maar ook omdat Dubbeltje Duikelaar zo heel erg zacht is, mag zij nog steeds elke nacht in Alisha's bedje slapen.

I

Opgedragen aan: Afikaja, Leendert en alle kinderen

Afikaja

Dag jongens en meisjes! Ik ben Harold. Zo heet ik op school en voor de mensen van de stad. Mijn moeder noemt mij Afikaja. Dat betekent: hij is hier gebleven of ook wel hij is hier geboren. Toen mama mij moest krijgen, was ze toevallig op bezoek in een ander dorp dan het onze. Ik werd daar geboren en alle mensen zeiden:' Afikaja; hij is hier geboren. Mijn opa noemt mij Misani. Ik werd als baby erg ziek en het leek alsof ik dood zou gaan. Opa zei toen dat hij mij aan geen enkele boze macht wilde afstaan. Hij zei: 'Dit kind, na mi sani-is mijn eigendom-en gaat nergens'. De mensen geloven erin dat soms verandering van je naam je het leven kan redden. In elk geval ben ik niet doodgegaan, ik leef nog.

Voor de school had ik een naam nodig, die je ook buiten het dorp bijvoorbeeld in de stad kunt gebruiken. Mijn ouders vonden de naam van de oppasser, doktersassistent Harold, wel mooi. Hij gaf gelijk toestemming zijn naam aan mij te geven. Zo heet ik Harold, Afikaja, Misani. Ik heb nog twee broertjes en een zusje. Mijn broertjes heten, Elino, 'Amooilafoe' en John, 'Samalobi'. Mijn zusje heet, Jolita, 'Aswitiso'.

Eigenlijk vind ik onze huisnamen mooier dan onze schoolnamen. Misschien begrijp ik de betekenis veel beter. Ken jij betekenis van je naam ook?

Ons dorp

Wij wonen in het dorp Manjabon en dat ligt aan een mooie rivier, waarin hier en daar rotsblokken liggen. Ons dorp heet

Manjabon omdat, er veel manjabomen staan. Wanneer het manjatijd is zijn er enorm veel vruchten. Er worden dan boten vol manja's naar de stad gebracht voor de verkoop.

In het dorp staan er ongeveer honderd hutten en daarin wonen ouders met hun kinderen. Wij hebben geen waterleiding en geen electriciteit. Water halen wij uit de rivier en uit regentonnen. 's Avonds gebruiken we petroleumlampen en maken wij een kampvuur.

De kinderen gaan naar de school die aan de rand van het dorp staat. Het is een heel oud gebouw dat bij regenweer enorm lekt. Naast de school staat het gebouw van de dokter. Dit gebouw is nieuw en het ziet er heel netjes uit. De dokter woont niet in ons dorp, maar hij komt eenmaal per week en wel op dinsdag. De oppasser Harold zorgt voor de zieken. Als iemand heel ernstig ziek is, wordt die met de boot naar het dorp, waar de dokter woont gebracht.

Onze kostgrond

Ongeveer twee uren varen van ons dorp ligt onze kostgrond. Mijn vader heeft het opengekapt en de grote boomstammen verbrand. Samen met mijn moeder hebben wij cassave, bananen, gember, Chinese tayer, watermeloen, koren (mais) en rijst geplant. In het begin bleven wij slapen op ons kostgrondje. Mijn vader heeft er een hut gebouwd met een dak van pinabladeren. Straks als wij gaan oogsten zullen wij er weer een tijdje moeten blijven. Nu gaan wij er elke middag naartoe om te kijken of de plantjes goed groeien en om het onkruid weg te halen. Er zijn veel mieren en papa heeft een speciaal middel, mierenpoeder, gekocht. Wij strooien dat

rond de plantjes om te voorkomen dat de mieren de bladeren afknippen. Gelukkig helpt het middel goed.

Het wordt al bijna donker, wanneer wij van het kostgrondje terugkeren naar ons dorp. Soms vangen wij onderweg ook nog wat vissen, die wij direct schoonmaken, zodat ze thuis in de pot kunnen. Wij koken dan een heerlijke peprewatra(soep), met wat rijst, een volledige maaltijd! Als we bij ons dorp aankomen springen we uit de boot in het water en nemen een lekker bad. Daarna helpen we mama snel de boot uitladen. Het gaat om zakken met cassave, bossen bananen en andere produkten. De mensen kopen graag van ons. Niet iedereen heeft een kostgrond. De mensen van ons dorp leven ook wel van vrachtvaart en jacht. Sommigen doen aan houtkap of goudzoeken.

De school

Aan de rand van ons dorp staat de school. Het is de Kapitein Moischool. Ik heb gehoord dat Kapitein Moi z'n best heeft gedaan om een school voor het dorp te krijgen. Het is hem gelukt en de school staat er. Het gebouw is nu al zo oud dat er iets moet gebeuren om het weer goed te maken. De leiding van het dorp heeft al een heleboel brieven gestuurd naar de stad voor hulp, maar er is geen antwoord gekomen. Wel is er af en toe beloofd dat er een oplossing komt, maar tot nu toe is er niets gebeurd.

De school heeft zes klassen. Er zijn zes leerkrachten en een schoolhoofd. Ik zit in de vijfde klas bij juffrouw Agnes. Ze is een lieve, maar soms strenge juf. Onze school heeft geen kleuterschool. Ik vind dat jammer, want ik denk dat de

kinderen op de kleuterschool veel leren, dat ze later in de eerste klas kunnen gebruiken.

Onze boten

Mijn vader heeft drie boten. Een grote boot waarmee hij vracht vervoert voor de mensen die hem huren. Hij is dan soms weken van huis en wij zijn dan alleen met mama. De vrachtboot heeft een motor van 75 P.K. De jongens bij ons noemen zo'n motor een ‘Vitara’. Toen ik tijdens de binnenlandse oorlog in de stad woonde, kende ik een andere soort ‘Vitara’. Dat was een mooie auto met brede banden. Mijn neef die goudzoeker is, heeft er ook een.

De andere boot is wat kleiner en daarmee gaan wij naar onze kostgrond. We hebben voor deze boot geen motor en we doen het met de pagaaien. Mijn moeder zit meestal achterin, ik helemaal voorin, mijn broertjes en zusje zitten in het midden. Het pagaaien lijkt zwaar, maar omdat wij het al van kleins af leren is het niet zo moeilijk. Als je in zo'n boot zit, zie je bijna alles wat er op en langs de rivier gebeurt. Er is vaak veel te beleven.

Onze derde boot is heel klein en smal en er kunnen nauwelijks twee mensen in zitten. Dan praat ik over een groot mens en een kind. Deze boot gebruiken we om te gaan vissen. Als je deze boot op een rustige plek in de rivier zet, kun je ongestoord vissen. Wij vissen met een hengel, een net of met pijl en boog. Omdat wij geen koelkast hebben, moeten wij elke dag vers vlees of verse vis hebben. We eten ook wel eens gedroogde, gezouten of gerookte vis of vleesprodukten.

Onze hut

Wij wonen in een hut. Onze hut is modern, want het dak is van zinkplaten voorzien en de vloer is van cement. In de hut zijn er drie slaapkamers en een keuken. In de keuken zet mama haar glimmende potten en pannen, haar voorraad aan plastieke emmers, teilen, schalen en andere spullen. Eigenlijk gebruiken we de hut alleen maar 's avonds om te slapen. Wij zijn gewoon de hele dag buiten onder de tent voor de hut. Onder de tent hangen ook een paar hangmatten. Daarin slapen wij overdag. Soms als het warm is slapen wij ook wel buiten. Je moet wel oppassen voor slangen, andere wilde dieren en de malariamuskiet.

De vlucht

Toen er oorlog in het binnenland was, moesten wij vluchten naar de stad. Wij waren op een dag in ons dorp toen wij plotseling een vreemd geluid hoorden. Wij hoorden mensen schreeuwen, er klonken harde knallen en niemand wist wat er toen aan de hand was. Zonder erbij na te denken vluchtte iedereen het bos in.

In het bos konden wij niets anders doen dan ons muisstil houden.

We zagen mensen met militaire uniformen en wapens. Er waren ook mensen zonder uniformen, die wel wapens droegen. Het bleek dat het Nationaal Leger en het Jungle Commando (de Brunswijkers) met elkaar vochten in het bos rondom ons dorp.

Na twee dagen in het bos te zijn gebleven konden we terug

naar ons dorp. Ik zal die huilende mensen nooit vergeten! Bepaalde hutten waren helemaal kapot geschoten of opgeblazen. Ons dorp leek op een spookdorp. De kapitein nam toen met andere wijze mannen van het dorp het besluit dat iedereen moest vluchten. Terwijl men van plan was rustig over het besluit na te denken hoorden wij weer schoten en andere knallen. De geluiden kwamen uit het bos. Waar moesten wij nu heen? Haastig sprong men in de boten aan de waterkant. Wie geen motor had werd door anderen voortgetrokken.

Na drie uren varen kwamen wij aan op een plaats vanwaar er bussen naar de stad vertrokken. Er waren veel militairen aanwezig. Ze schreeuwden tegen de mensen en de buschauffeurs. Ik begon al honger en dorst te krijgen toen onze groep aan de beurt was. We moesten in een bus onder begeleiding van twee gewapende soldaten. Er waren meer mensen dan zitplaatsen, maar iedereen wilde weg, dus maakten sommigen de reis staande.

In Paramaribo

We werden gebracht naar een groot gebouw dat volgens mij een internaat of een kindertehuis moest zijn. Daar mochten we eerst eten en drinken. Gelukkig, want we hadden sinds 's morgens niets gehad. Onze namen en andere gegevens werden op een lijst geschreven en we mochten in mooie kamers slapen. In ons dorp hadden we houten bedden en hangmatten, hier stonden mooie bedden met zachte matrassen.

Het baden was echt niet prettig. Er kwam een dun straaltje uit de kraan. Neen in ons dorp kon je veel beter baden.

Na een week in het internaat moesten we naar familie in de stad. Toen begon de ellende pas goed. We gingen wonen bij een oom van mij, die het ook niet zo goed had. Ineens waren er in zijn huis vier volwassenen en tien kinderen. Ik hoef je niet te vertellen dat er vaak ruzies en soms vechtpartijen uitbraken. Het leven in de stad was voor mij en mijn familie niet alleen moeilijk, maar ook zeer saai. Het enige waar ik van kon genieten was de televisie.

Ik verlangde echt terug naar ons dorp, onze rivier, ons bos en onze school.

Op een keer gingen mijn ouders inkopen doen en ik begreep dat we spoedig terug zouden gaan naar ons dorp.

Eindelijk was het zover dat wij Paramaribo konden groeten en teruggingen.

De verrassing

In het dorp zag alles er vervallen en verlaten uit. Er waren ook nog enkele andere families terug. Waar waren al onze kippen en andere huisdieren? We zouden weer helemaal opnieuw moeten beginnen. Toch waren we blij om weer thuis te zijn.

Binnen enkele maanden waren de meeste mensen terug en leek alles weer als vroeger.

Op een dag hoor ik een vreemde buitenboordmotor aankomen. Bij ons is het zo dat wij aan het geluid van de motor al weten wie er aankomt. Dit geluid klinkt vreemd,

dus ga ik kijken. Ik zie een vreemde boot met mensen aan boord, die ik ook niet ken. Ze stappen uit en de kapitein en zijn basja's, die van hun komst op de hoogte zijn groeten de mensen hartelijk. Daarna lopen ze naar de krutuhoso, de vergaderzaal van het dorp. Daar wordt een vergadering gehouden. De mensen uit de stad, het zijn drie vrouwen en een paar mannen, vertellen waarvoor zij gekomen zijn. Ze zijn van de Stichting Vonkali. Ze komen praten over het repareren en verbouwen van de school en Ze beloven ervoor te zorgen dat er nieuwe tafels en stoelen komen in de plaats van de oude banken. Onze kapitein, een oude man, gelooft niet wat er wordt gezegd en hij hoopt dat hij de 'nieuwe school' nog mag zien voordat hij sterft. De dames verzekeren de kapitein dat hij de school mag openen. Ze vragen wel dat de dorpsbewoners zorgen voor zand en grint uit de rivier voor het metselen en hout uit het bos voor het zagen van planken en balken. Voor het hout mag het dorp een motorzaag lenen. De dorpelingen beloven elke woensdagmiddag, zolang het nog kan, zand en grint uit de rivier te halen en het aan de waterkant te storten.

Als de mensen uit de stad weg zijn, spreken de dorpelingen met elkaar over de krutu(vergadering). De meeste mensen denken dat ze weer eens voor de gek gehouden zijn.

'Laten we eerst zien wat er gaat gebeuren', zeggen ze tegen elkaar.

Na een week of twee komt er een aannemer uit de stad. Hij vertelt dat hij door de Stichting is gestuurd en belooft dat hij de volgende week komt werken aan de school.

De komende maanden is er een gezellige drukte in het dorp. Er wordt hard gewerkt aan de school. Er hoeven gelukkig

niet veel arbeiders uit de stad te komen. Een aantal dorpelingen doen het werk samen met de aannemer.

Af en toe is er controle vanuit de stad en de mensen lijken tevreden over het werk.

Ik mag soms na school ook meehelpen. Samen met enkele andere jongens en mijn oom dragen wij zand of grint in kruiwagens vanaf de waterkant naar de school. Soms sjouwen wij ook planken of andere materialen. Het zand en grint is door mensen van ons dorp bijeengebracht.

Zoals afgesproken is op de woensdagmiddag een aantal dorpelingen met bootjes naar een zandbank in de rivier geweest en heeft daar het zand opgeschept. Het zand is naar het dorp vervoerd en aan de waterkant te drogen gelegd. Het was mooi om te zien hoe vrouwen en kinderen met emmers en blikken bezig waren zand op te graven. Met het grint is het bijna op dezelfde manier gegaan.

Het hoogste punt

Op een dag werken de arbeiders aan het dak. Ze hebben de planken en de balken versierd met bloemen en palmen. Aan de top van het dak is de Surinaamse vlag uitgestoken. Het is een prettige dag en er wordt een feestje gevierd. De arbeiders drinken soft en bier en er is lekker eten klaargemaakt. Er is een balk met een grote spijker. Met een hamer mag je een klap op de spijker geven. Daarna moet je wat geld in een bakje doen of de arbeiders een geschenkje geven. Het bereiken van het hoogste punt noemen we in het Surinaams ‘Opo (H)oso’.

Kapitein Sabiso

Onze kapitein heet Sabiso; dat betekent dat hij veel weet. Hij is de laatste tijd erg ziek. Niemand weet wat hem precies scheelt, maar hij klaagt over pijn in zijn armen en benen. Hij ligt de hele dag in zijn hangmat. We zijn bedroefd en hopen dat het niet te erg is. Iedereen hoopt dat het kapitein Sabiso nog lukt om de ‘nieuwe school’ te openen. Omdat hij zo ziek is, denken de meeste mensen dat hij spoedig zal sterven. De grote mensen zijn zeer trots op de kapitein omdat hij altijd zijn best heeft gedaan voor het dorp. Hij heeft ervoor gezorgd dat na de oorlog het leven in het dorp weer opgang kwam. Hij is een wijs man en als er problemen zijn, zorgt hij altijd voor een oplossing. Samen met zijn helpers, de basja's, kan hij urenlang vergaderen om problemen te bespreken en op te lossen.

De opening van de ‘nieuwe school’

Het hele dorp is in een feeststemming want vandaag wordt de school geopend.

Wij hebben wekenlang geoefend met juf Agnes, die ons een mooi lied heeft geleerd.

Alle kinderen zijn mooi gekleed. Sommigen hebben kleurige pangi's en kamisa's (schouder- en lendedoeken) aan, anderen leuke jurken of hemden.

We staan met z'n allen aan de waterkant te wachten op de mensen uit de stad. Zij komen vandaag met twee boten aan. De dorpelingen hebben een paar boten versierd. In een boot zit de kawinaband ‘Langa Blo’ (Langa Adem) en de

andere heeft de beste danseressen van het dorp aan boord. Als de boten met de gasten aankomen varen de versierde boten hen tegemoet. Op de maat van de muziek dansen de danseressen in de boot. Er worden wel drie ere rondjes gemaakt. De mensen aan de waterkant juichen en iemand lost met zijn geweer een schot in de lucht. De gasten komen aan wal en de dorpelingen juichen en dansen. De kapitein en de basja's heten de gasten welkom.

Bij de school zijn er stoelen neergezet en de mensen gaan zitten. Er worden toespraken gehouden. Telkens na een toespraak mag een klas optreden. De kinderen zingen of dragen gedichten voor. Mijn klas is nu aan de beurt. Wij zingen een lied waarin we God danken voor de nieuwe school. Iedereen vindt het mooi en wij mogen het nog een keer zingen. Bij het refrein zingt iedereen mee.

Het lied gaat zo:

De kinderen van Manjabon,
die hebben een nieuwe school.
Ze danken God voor dat geluk,
en hebben heel veel jool.
Falderie, faldera.....
De kapitein en het hele dorp,
die hebben hun best gedaan.
De bouwers en de stichting,
die zijn steeds voorgegaan.
Falderie, faldera.....

Het gaat echt gezellig hoor! We krijgen heerlijke koek en stroop. De koek is door de mensen van het dorp zelf gebakken. De stroop hebben de gasten meegebracht uit de

stad.

Nu is het grote moment aangebroken dat onze kapitein het lintje mag doorknippen. Hij voelt zich gelukkig nu weer wat beter. Met tranen in zijn ogen en met bevende handen knipt hij samen met mijn zusje Jolita ‘Aswitiso’ het lint door. De kapitein en alle dorpsbewoners zijn blij dat hij nog leeft om dit mooie moment mee te maken. Kapitein Sabiso vraagt aan iedereen om te helpen dat de school netjes blijft en de kinderen drukt hij op het hart goed hun best te doen.

Onze school ziet er keurig uit en door de verbouwing is er nu ook ruimte voor twee kleuterklassen. Weet je wat ik heb geleerd? ‘Lezen betekent meer weten’. De kinderen van ons dorp kunnen nu ook meer lezen want de school heeft dozen vol boeken gekregen. Een van de lokalen wordt een bibliotheek. We kunnen dan volop boeken lenen en lezen.

Een van de gasten uit de stad is een meneer uit Nederland. Hij is misschien wel twee meter lang en zijn schoenen lijken op kleine korjaaltjes waarmee kinderen spelen. De man lacht naar mij en zegt: ‘Hallo, ik ben Leen en hoe heet jij’? Ik vertel hem hoe ik heet en wat mijn naam betekent.

Hij lacht en vertelt mij dat de mensen in Nederland vroeger ook allemaal de betekenis van hun naam kenden, maar tegenwoordig met de moderne namen is het anders. Wij praten nog een tijdje met elkaar en nu weet ik dat hij vroeger ook onderwijzer was, maar nu is hij al met pensioen. Samen met enkele vrienden in Nederland en Suriname werkt hij nu voor het Surinaamse kind door geld op te halen om scholen te laten repareren.

De gasten overhandigen een kist met gereedschappen aan het schoolhoofd. Ze noemen het een ‘Doe Het Zelf’ kist. Met de gereedschappen kunnen er kleine reparaties aan de school gedaan worden. We hoeven dan niet telkens te zitten wachten op de mensen uit de stad. Er is ook een kruiwagen bij. Prettig dat de school nu ook een kruiwagen heeft.

Aan alle leuke dingen komt een eind en zo moesten de gasten weer terug naar de stad. Het hele dorp loopt mee naar de waterkant en er wordt gezongen en gedanst. Men blijft kijken tot de boten niet meer te zien zijn en dan gaat iedereen gezellig zitten napraten.

Ik knijp even in mijn arm om er zeker van te zijn dat ik niet heb gedroomd. Daarna neem ik samen met mijn vriendjes een lekkere duik in de rivier.

Daag!